

Gorenjec

Št. 8. Leto XIX. - Kranj, 23. februarja 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strössmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Dajte nam očetov in mater!

Čuden naslov, bo morda kdo mislil. Res je morda čuden, a vendar upravičen.

Mnogi se javljajo kot zdravniki, ki hočejo zdraviti bolno človeško družbo. Na vseh koncih in krajih vidijo boleznino, za katerimi boleha človeška družba, a prave diagnoze ne znajo postaviti. Velika večina teh zdravnikov ne vidi, da je človeška družba bolna pri korenini, pri izvihu, pri oni celici, iz katere se porajajo novi člani človeške družbe, novi člani naroda, novi državljani, novi člani Cerkev Kristusove, to je v družini. Družin pa ni mogoče zdraviti na ta način, kakor se zdravijo raznovrstne živalske pasme, samo z zunanjimi leki in pripomočki. Družine je treba postaviti na soliden gospodarski temelj, in še bolj kot to je treba družinsko življenje postaviti na temelj strahu božjega, na soliden temelj krščanske vere. Trdno smo uverjeni, da edino na tem temelju je naša rešitev. Ko bodo enkrat ozdravljene družine, potem bo pač lahko zdraviti tudi celokupno človeško družbo.

Vse zlo v naših družinah prihaja od očeta in matere. Dober oče in dobra mati — dobra družina; slab oče in slaba mati — slaba družina. Kakor je prišel po prvih starših greh nad ves človeški rod, tako prihaja po slabih starših vse zlo nad človeško družbo. Če primerjamo med seboj poročne in krstne knjige, bomo morali priznati, da je današnja doba — doba brez pravih očetov in mater. To se pravi, mi imamo veliko moških, a ti moški ne marajo biti očetje; mi imamo veliko žensk, a te ženske ne marajo postati matere. Mnogi moški in mnoge ženske, ki bi po svojem vzvišenem poklicu morali sprejeti na sebe očetovstvo in materinstvo, ga velikokrat mečejo proč in ga poteptajo z okrutnimi nogami. Boste rekli: saj ni tako hudo! Le pogledite jih, marsikateri v kali zatrejo otrokovo življenje, samo da jim ni treba sprejeti na sebe očetovstva in materinstva. Imajo vse pogoje, da bi otroke lahko preživljali in vzgajali, pa jih ne marajo.

Vzrok, zakaj ima današnja doba tako malo pravih očetov in pravih mater, je pač v tem, ker posebno mladina ne pojmuje pravilno svoje mladostne dobe in svojega bodočega poklica. Mladina pač misli, da je zakon poljana sodomska, kjer je mogoče zadostiti spolnemu gonu, in nič več in nič manj. Le pogledite mladino, kako preživlja svoja mladostna leta, in ta mladina bo kmalu postala roditeljica bodočih generacij.

Očetovstvo in materinstvo sta najvažnejši in najvzvišenejši službi na tem svetu, saj sta te službi postavljeni zato, da se po njih obnavlja in množi človeški rod. Nadalje sta pa očetovstvo in materinstvo najtežji službi, če jih zakonski ljudje pravilno pojmujejo. Sam Sin božji je postavil za nje poseben zakrament, da morejo zakonski ljudje prav vršiti vzvišeno službo očetovstva in materinstva in sicer za sebe in za vso človeško družbo, za državo in za Cerkev. Kristus ni ustanovil nobenega zakramenta ne za politike in ne za državnike, ker je pač očetovstvo nad politiko, ker pravi državnik vidi v vsej svoji službi le izvrševanje in izpolnjevanje razširjene očetovske službe.

Kdor hoče prevzeti kakšno službo, posebno če je ta služba važna in odgovorna, se od njega upravičeno zahteva, da se za isto službo zadostno pripravi in usposobi. Nihče ne postne mojster, če ni bil prve učence in vajence. Ni vojaka brez prave in temeljite vojaške izobrazbe. Ni učenjaka brez učenja. Toda, kaj se pa dogaja z umetnostjo vseh umetnosti, kar je vzgoja otrok. Zares bodi Bogu potoženo, kako se mnogi naši fantje in dekleta pripravljajo na veliko vzgojno delo v družinah; le kako bodo mogli vzgajati svoje otroke za Boga, za koristne člane človeške družbe, požrtvovalne člane naroda in države — ko pa sami niso nič vzgojeni in pripravljeni

za to. Silno nevarna je zmeta onih ljudi, ki pravijo, da za to delo ni treba nobene priprave in nobene usposobljenosti. To delo vrši človek po svojem zdravem razumu. Velika zmeta!

Navadnemu hlapcu, kateri ne zna krmiti živine in se ne razume na živinorejo, se ne bo pustilo oskrbovanje živine, ker bi napravil preveč škode. Nikogar ne postavijo h kompliciranim strojem, dokler ni do dobra poučen o ustroju teh strojev, sicer pride lahko do velike nesreče. Kdor se ni do dobra izučil v trgovskih poslih, ga ne bodo postavili za trgovski pudelj. Torej tako je v vsakdanjem gospodarskem življenju. Samo oče pa sme postati vsak postopač, vsak ponočnjak, sleherni pijanec, vsaka moralna propalica. Tako pač veleva moderna kultura. In prav v tem je prekletstvo moderne kulture in civilizacije. Ko je v stari zavezi, kakor pripoveduje prerok Izaija, Bog kaznoval izraelski narod, mu je dal za voditelje otroke in norce. Kadar postanejo otroci in norci voditelji naroda, potem je propad naroda blizu. Kadar postanejo moralne propalice očetje in matere, pa naj bodo na zunanji še takšni kavalirji in imenitne dame, potem imamo dovolj vzroka, da se tresemo za bodočnost naroda.

Ponavljamo: Moških imamo sicer dosti, toda to še ni dovolj. Mi rabimo pravih mož in poštenih skrbnih očetov; dovolj imamo žensk, a nam so potrebne dobre in požrtvovalne matere. Tukaj v tej točki se razlikujeta moderni in krščanski zakon, moderna in krščanska družina. In zato je povsem upravičen klic: dajte nam dobrih očetov in dobrih mater! V tem je rešitev družine, naroda in človeške družbe sploh.

Poglavje o tihem delu

Te dni se je pokopavala JNS, JRKD in vse njene prejšnje sestavne dele. To se je napravilo prav na enostaven način: gospode, prav vsemogočno poglavarje JNS, se je spodilo iz vladnih hiš in g. Jevtič je sam postal nosilec vladne kandidatne liste.

Pameten človek, ki kaj razume navadne olike, bi razumel, da je s temi ukrepi rečeno: Nočem vas! Generali v Belgradu so to prav dobro razumeli in so tudi sklenili, da JNS kot taka ne bo kandidirala. Saj je bil ta sklep dobro pretehtan, saj so zborovali in sejali dneve in dneve, da so do tega sklepa prišli. Ali, če so to napravili za oficielo stranko, niso tega sklepa napravili za svoje strankarje. Tem so dali navodila, naj kandidirajo na listah, o katerih je upati, da bodo uspele. In glejte jih, kako se danes gnetejo okoli g. Jevtiča! Glejte jih, kako odobravajo bič isti gospodje, ki jih je pogнал iz ugodnih vladnih palač ven na prosto, da se ozračje, ki je morilo celo državo, temeljito prezračiti! Prav gotovo velja zanje pravilo: **Skozi vrata ven, skozi okno notri**. Kdor pa v hiši dobro gospodari, ta bo že pazil, da tudi skozi okno ne bo udiral nihče, kdor ni dostojen za sprejem pri vratih. Navadna pamet, ki bi morala veljati v politiki prav posebno, bi vsakemu vsiljivcu lahko to razodela. Kam pa naj pride država, če naj ji hišo okužujejo — kameleoni.

V tej zvezi je prav posebno ugotoviti, kako taktizirajo JNSarji. Še do nedavnega je bila JNS po njih govorjenju in pisanju edina skupina, ki je upravičena in zmožna izvajati državna načela. Vse drugo je bilo protidržavno, defetistično, separatistično, anacionalno... — Sedaj pa, ko je ob nastopu južnih sapic g. Jevtič prezračil državno hišo, pa ni več tako hudo. Polno teh besedi je šlo v ropotarnico, celo glasovi o sodelovanju se slišijo. Vendar pa, ko se JNS mora odpovedati edinozveličavnosti, slovesno zabobna na boben nacionalne fronte! S tem trikom poskuša spet vse druge, ki ne poznajo bobnov take nacionalne fronte, take separatistične, defetistične, protidržavne in še neštete

fronte, kot jih je JNS proglasila, zopet potisniti v kot, da bi kameleon dobil primeren prostor. Pa naj se tako dela za državo? Le kaj naj reče inozemstvo na vsa taka blatenja JNS skupine? Če bi verjelo njihovim poročilom, če bi bilo stanje le približno tako, kot ga JNS opisuje — potem nam vsem „jadna nam majka“. Samo s tem lahko ugotovimo, kdo je rušitelj države!

Leta in leta nam je vladala JNS. Pravijo, da je delala tiho in z vnmemo in požrtvovalnostjo. Mi pa smo dovolj okusili to vladanje, saj niso pustili ničesar na miru, kar jim je le malo moglo dokazati, da so v kvar narodu in državi, in tega dokazovanja niso trpeli drugod, kot med stenami zaporov.

Pa gospodarstvo! JNS kriči po vseh listih, ki jih obvlada ta kartel v Sloveniji: nismo krivi krize, sploh nismo krivi ničesar! Sedaj pa pomislite še to, da so se pri nas bahali, da je pri nas še kar dobro in da je drugod še slabše. Ali je bilo radi teh lažnih ugotovitev JNS gromovnikov uničevati dinar, uničevati združništvo, razpuščati narodne gospodarske organizacije? Ali je bilo potrebno odstavljati najbolj kvalificirane strokovnjake, stebre napredka v gospodarstvu? Ali je bilo treba puščati posameznikom nalagati v inozemstvo milijone in milijone? Pa — saj mi nismo nič krivi krize!?

Pa pomislimo še tudi na njihove obljube in programe. Vse se bo zgradilo, ceste, železnice, elektrifikacija... In na vse to je bilo treba čakati tako dolgo, da je JNS bila vržena na cesto in je sveža moč finančnega ministra prijela za gospodarske vajeti in tudi začela delati, kakor tudi člani vlade v ostalih gospodarskih resorih. Začeli so pa delati pri praznih blagajnah, dediščini JNS, in radi tega to delo ne bo lahko, če za njim ne bo stal cel svoboden narod, svoboden takih mogotcev, ki so tvorili JNS slabega spomina, pa čeprav je davčni vijak bivše JNS še precej na delu.

Mi se nadejamo, da bo vlada g. Jevtiča znala to tudi v praksi izvesti, in narod, ki je ustvaril državo, jo bo tudi na znotraj očistil razvalin JNS, ker bo cel narod v svobodni državi delal in molil.

Občinska finančna politika

Občinsko gospodarstvo je bilo do zadnjih občinskih volitev dokaj ugodno. Poplašali so se vsi mestni dolgov, popravile se vse gospodarske škode, ki jih je napravila vojna, privabila se je v Kranj tekstilna industrija, ki daje Kranju in okolici vsako leto ogromne dohodke, prihranilo se je okoli 2 milijona dinarjev za šolski fond, nabralo se je še nekaj drugih fondov ter nakupilo zemljišče za novo ljudskošolsko poslopje, ki je po splošnem mnenju res potrebno. Pri vsem tem pa so bile občinske doklade razmeroma znosne. O vsem tem pa hočemo, kakor smo že omenili, v posebnem članku obširno razpravljati.

Pri zadnjih občinskih volitvah pa sta bili postavljeni dve listi za občinski odbor.

DELAVSTVO

KRANJ

Kranjske marksiste zelo boli razmah Jugoslovanske strokovne zveze v Kranju, zato kar ne morejo najti pravih besed, kako bi bravec Delavske politike dali vsaj nekoliko korajže in opravičili veliko nazadovanje „100 odstotno rdečega Kranja“ v zadnjem letu. Rdečega dopisnika (ki pa se ne upa izdati s prvim imenom in se rajši skriva pod lepo besedo „Delavecmarksist“) bi vprašali, kako je naenkrat delavstvo začelo postajati zavedno. Saj vendar rdeči delujejo že trinaajsto leto v Kranju in bi v tem času že lahko kranjsko delavstvo nekoliko bolj vzgojili v zavednosti, ne pa, kar je vprav nasprotno, da so prav rdeči v našem kranjskem delavstvu v veliki meri ubili zavednost in sploh zavest lastne moči ter upanje na boljše čase. Trinajst let so delavstvu servirali samo demagogijo, niso pa storili ničesar za

Rezultat volitev je bil, da je zmaga prva s 479 glasovi, druga pa ostala s 366 glasovi v manjšini, k čemur se mora pripomniti, da je za prvo glasovalo 172 javnih nameščencev,

in občinskih uslužbencev, a za drugo listo so glasovali vsi pridobitni sloji stalno naseljenega prebivalstva. Tako izvoljena večina občinskega zastopa ima 20 članov, od katerih je samo 8 cenitov, ki plačujejo pridobnino od razmeroma zelo nizke davčne podlage. Za gospodarsko orientacijo te večine je značilna izjava člana njene uprave za časa volilnega boja, zaradi česar se mora smatrati kot programatična izjava, da je bilo prejšnje gospodarstvo občine sramotno iz razlogov, ker so se poplašali vsi občinski dolgovci, ker so bile občinske doklade nizke in ker se je napravil celo prihranek okoli 2 milijona dinarjev za novo šolo. Ta občinski zastop prezre naročila banske uprave in finančnega ministrstva, da je treba pri sedanjih gospodarskih krizi skrajne štednje, in je mišljenja, da je prav sedaj čas za velikopotezno akcijo za najrazličnejše investicije, ne da bi bili že zato podani točni načrti in še manj proračuni, ampak da je treba pred vsem in na vsak način občinske dohodke kolikor mogoče zvišati. Občinski proračun za leto 1934-35 je bil sestavljen tako, da je izkazoval okoli 700.000 Din primanjkljaja. Ta primanjkljaj je bil samo navidezen ter je vsakdo vedel, da je bila davčna podlaga zaradi znanih odredb Finančne uprave prejšnje leto zelo povišana, zaradi česar se je vedelo, da bodo tudi občinske doklade na državne davke dale veliko višji donos, kakor je bil preliminiran v proračunu. In res so se zvišali dohodki občine že v prvem četrtletju tako, da je občina v svojih vlogah na Bansko upravo opravičeno zatrjevala, da znaša prebitok celih 200 tisoč dinarjev.

V izvajanju svojega velikopoteznega programa je začela občina brez odobritve višjih oblasti graditi letno kopališče,

Važni proračunski izdatki so se za velike vsote preokarčili, iz rednih dohodkov so se plačevale izredne nabave. Kljub taki neopravičeno potrošnji pa je računski zaključek zaradi večjih in v proračunu neizkazanih dohodkov pokazal še za okoli 185.000 Din prebitka. Kljub tako velikim dohodkom pa je smatral občinski zastop za potrebno, da poviša davščino na blagovni promet, ki po novem zakonu o občinah sicer ni več dopustna, pa so jo mesečani plačevali kot nekaj prostovoljen davek za novo šolo, na tako visoko vsoto,

ne da bi se pri tem najmanj izkazala potreba za tako veliko davščino. Proti takemu nepotrebnemu zvišanju so se davkopllačevalci postavili v bran, nakar je banska uprava občino opozorila, da ne sme več pobirati davščine na poslovnem prometu, ampak da je upravičena uvesti le trošarine in takse. Občinski zastop je nato v seji od 28. 9. spremenil v bistvu le naslov davščine na blagovni promet v trošarino ter predložil ta svoj sklep s starim pravilnikom, ki je bil tudi prav malenkostno, v bistvu le stilistično spremenjen, Banski upravi v potrditev. (Se nadaljuje.)

zboljšanje njegovega položaja delavstva, ki je padalo v vedno hujšo stisko. Prav iz tega vzroka pa je delavstvo izgubilo sleherni upanje in je postalo topo proti vsem svojim stiskam, češ, saj itak vse skupaj nič ne pomaga. Ko je še ne pred letom dni začela JSZ v Kranju reševati, kar se sploh še rešiti dá, so rdeči takoj začeli z vsemi silami boj — ne proti kapitalu — ampak proti svojim tovarišem, delavcem, krščanskim socialistom, ki niso hoteli nič drugega, kakor pomagati kranjskemu delavstvu in popraviti škodo, ki so jo nad njim zagrešili rdeči. S tem so dokazali, da jim ni za dobrobit delavstva, ampak v prvi vrsti za množico, po katere ramah bodo lahko posamezni voditelji splezali iz revnega proletarskega življenja na lepša, bolj sončna mesta. Delovanje JSZ pa je začelo delavstvu odpirati oči, zavedati se je začelo svoje moči in v okrilju JSZ se marsikje uveljavilo svoje zahteve. Iz vsega ravnjanja naših rdečih, ki kriče da se JSZ boji zavednega

delavstva, vidimo, da se prav rdeči zelo zelo boje zavednega delavstva, ki ne bo več kakor slepo drvelo za vsakim demagogom, ampak ki bo samo odločevalo o svoji usodi ter tako organizirano priborilo boljši kruh sebi in svojim potomcem. Zato je jasno, da besna gonja rdečih ni toliko naperjena proti JSZ, kakor proti zavednemu delavstvu, ki zna misliti in soditi demagoge tudi po njihovih delih.

Sv. Jožef je delavski praznik. Za ta dan pripravljajo JSZ v Kranju delavski dan. Ob 8 bo v župni cerkvi posebna delavska maša z delavskim govorom, po maši bo v Ljudskem domu delavsko zborovanje, na katerem bodo govorili naši najodličnejši socialni in strokovni delavci. Popoldne bo JSZ uprizorila veličastno socialno

dramo „Boštjan iz predmestja“, ki je gotovo najboljšo socialno delo, kar jih imamo v slovenskem jeziku. V drami je obsežna vsa tragedija delavskega stanu, veličastno pa je v njej prikazana rešitev socialnega vprašanja na podlagi prave krščanske ljubezni. Za ta delavski praznik bomo izdali posebne plakate in jih razposlali po vsem kranjskem okraju. — Za to priliko bomo izdali tudi poseben delavski list, ki ga bomo priložili Gorenjcu. Za sodelovanje smo prosili najboljše slovenske socialne in pa strokovne delavce, obravnavali pa bomo v njem prav posebno položaj gorenjskega delavstva. Delovno ljudstvo vsega kranjskega okrožja naj poskrbi, da bo ta dan veličastna manifestacija delavske zavednosti in krščanskega socializma.

Tedenske novice

KRANJ

Sprehodi v okolico. Kranj ima zelo veliko lepih izletniških točk. Pričakoval boš, da boš videl vsak dan, gotovo pa ob nedeljah, vse polno meščanov, kateri ves teden delajo v zaprašenih trgovinah, obratnih prostorih in pisarnah, na sprehodih — ali v tem se temeljito motiš. Mesto da bi šli na sonce in zrak, da bi si v naravi okrepili zrahljano zdravje, tičijo rajši po zakajenih gostilnah in kavarnah ter zatohlih kinah. Ni čuda tedaj, da je dosti bolehnih in da so močno podvrženi kapi; ženske pa kažejo stariak izraz. Ljudje božji, pojdite na sprehode, hitite uživati sveži zrak in toploto sonca! Po izoranih drevoredih proti Struževemu in Okroglemu je zdaj najlepši sprehod, sonce najblagodejše pripeka. Največja sreča človeka je vendar ljubo zdravje. Zato ven — na sprehode!

Skupina poselske zveze sporoča, da ima svoj redni sestanek zadnje nedelje v februarju, t. j. 24. t. m. v pevski sobi v župnišču ob pol 4. popoldne.

Nove ulice v Kranju. Pred nekaj tedni so začeli mestni uslužbenci v Kranju nabijati po hišaj nove številke in napise ulic. Dozdaj smo v Kranju imeli zelo po starem in enostavno imenovane mestne dele: mesto, Savsko predmestje, Kokriško predmestje. Na to smo bili navajeni. Mesto tega enostavnega imenovanja pa smo dobili kar celih 47 (reci in piši: sedem in štirideset) ulic in trgov. Skoraj ne zaostajamo po številu ulic za Ljubljano. Na to smo kar lahko ponosni. Da štejejo nekatere ulice le po eno ali dve številki, tega pač ne smemo povedati na glas, da ne bo kdo rekel, da se bahamo s takimi ulicami, ki štejejo le po eno ali dve številki. Naše skromno mnenje je, da bi se dalo nekaj ulic in trgov v Kranju kar brez škode reducirati. Tako n. pr. novi Gasilski trg skoraj ni podoben kakemu trgu, ki bi moral imeti posebno vrsto številke; tam je le malo razširjena Rožnenska ulica, da se pa tam nahaja kak trg, tega nismo vedeli, dokler nismo zagledali napisov, različnih in rdeče pobaviranih: „Gasilski trg“. Včasih je bila vseskozi od ro-

žnenske cerkve tako zvana Rožnenska ulica, iz katere so zdaj napravili en trg in dve ulici. Skoraj malce preveč! Tudi glede imenovanja ulic nekateri žleht kranjski jeziki „nergajo“ nad tem, da so nekatere ulice dobile nepravilna imena. Nekaterim ni všeč, da smo dobili v Kranju Trubarjev trg in Tyrševo cesto, ko je toliko domačih in zaslužnih mož, ki že toliko let delajo na narodnem in naprednem polju in so kranjskim meščanom njih imena vse bolj domača. Mi se v to debato ne vtlakamo, ampak le registriramo razna mnenja, ki so se pojavila. Tega pa vsekakor ne odpravljamo, da se nekateri obregajo nad Sokolskim parkom. Morda napak sodijo, kakor da bi bil ta park samo za sokole, pa to ni tako: park je za vse kranjske meščane napravljen, Sokolski park se le imenuje.

Nič ni popolno na svetu, kar je ustvarjeno od človeške roke. Izmed pralnih sredstev pa se popolnosti najbolj približujejo Zlatorog-ovi izdelki: Zlatorog-ovo milo, Zlatorog-ovo terpeninovo milo in Zlatorog-ove luske. Njihova čistilna moč in izdatnost je splošno znana. Dobrota Zlatorog-ovega mila je prišla že kar v pregovor, ki pravi: „Le Zlatorog milo da belo perilo!“ Naše na čistočo vajene gospodinje ga rade kupujejo. Tako je prav. Priporočamo ga tudi mi!

Delavski zabavni večer priredi JSZ v nedeljo 24. februarja ob 5 popoldne v vseh prostorih hotela Jelen v Kranju.

Nova tvrdka. Kakor smo zvedeli, se je preselila iz Ljubljane v Kranj tovarna „Saša“, ki izdeluje vsakovrstne bonbone oz. kandite, čokolado, čokoladne bonbone, vafelne, raznovrstno pecivo, medenino, leet itd. K preizkušnji so se zbrali znani sladkousci, ki ne morejo prehljaliti izdelkov, ki jih izdeluje imenovana tovarna. Domačo tvrdko najtopleje priporočamo vsem trgovcem in odjemalcem.

Šolska zadeva. Odkar je odšla gdč. Švaljeva, nimamo še na tukajšnji deklški šoli učiteljice za III. a razred. Otroci so se že kar lepo privadili na to, da imajo šolo vsak drugi dan in se že veselijo, da bo ostalo pri tem celo šolsko

leto. Tudi nekateri starši so za to, da imajo otroci tako malo šole, del staršev pa s skrbjo opazuje, kaj bo z otroki, ki ob pravem času ne bodo dobili podlage za nadaljnjo šolanje. Radovedni smo, čigave želje bo oblast upoštevala.

Prosiava 85. rojstnega dne prezidenta Masaryka. V soboto 23. februarja bo obiskal Kranj čsl. konzul iz Ljubljane g. ing. Ševčík, ki bo ta dan popoldne inspiciral pouk češkega jezika v tečajih na tukajšnji gimnaziji, zvečer ob 20 pa bo imel predavanje o pohodu čsl. legij preko Sibirije ter o njihovem povratku okrog zemeljske oble v domovno. Predavanje bo spremljalo 110 skiptičnih slik iz raznih delov sveta. — Tvorec čsl. legij je bil sedanji prezident ČSR dr. Tomáš Garigue Masaryk, čigar 85. rojstni dan, ki pade na 7. III. 1935, že ob tej priliki proslavi krajevna Jugoslovansko-čehoslovaška liga skupno s tukajšnjo češko kolonijo. Vstop k proslavi, ki se vrši v gimnazijski telovadnici, je prost.

TRZIC

„Runo“ ob slavlju. Preteklo nedeljo je zadruga Runo praznovala desetletnico svojega obstoja. Ob tri četrt na deset se je oglasila godba po tržiških ulicah, za katero so korakali gostje in članstvo zadruge k službi božji. Malokrat je pri deseti sv. maši toliko ljudi, kakor jih je bilo to nedeljo. Vse je hotelo po dolgem času slišati svojega bivšega župnika čg. Mat. Škerbca, ki je imel pomemben govor, kako vpliva papeštvo na socialno življenje v človeški družbi. Zadruga Runo gotovo ne bi bilo in tržiška usnjarska stroka bi bila obsojena na počasno izumiranje, če ne bi bilo papeževih socialnih okrožnic. Po pridigi je bila slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo in papeževu himno. Po sv. opravi je članstvo odšlo k skupnemu kosilu v Naš dom, kjer je imelo svoj 10. redni občni zbor. Vsa slovesnost se je izvršila v najlepšem redu. Ljudi, ki obračajo besede, se pa vedno najde. Pri takih navadno govori le nevoščljivost. — Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo! — Ta pregovor se je pri zadrugi Runo izpolnil v polni meri.

Opozorjamo na „Kovačevega študenta“ in „Tri vesele za pol ure“, ki bo ponovljeno v nedeljo 24. t. m. ob pol 4 popoldne.

CERKLJE

Proračunska seja. Se nikoli ni bilo v Cerkljah toliko zanimanja za proračunsko sejo, kot letos. Kar dvakrat se je vršila: 7. in 9. februarja. Bilo je prav zanimivo prvič in drugič. Prvič, ker se je komaj začeta seja na poziv g. šol. upravitelja morala odložiti. Prišlo je namreč do prepira, ker so navzoči mnogoštevilni davkoplačevalci zahtevali, naj občinski odbor pretresa proračun vpriču njih in ne v sosedni sobi, čeprav ločeni le po lesenih stenih. Isto so zahtevali tudi nekateri odborniki. V ta prepir je posebno posegal obč. delovodja Jul. Lapajne. Nekateri so govorili o strahu pred javnostjo, kar se je pa že slovesno zanikalo. Pravijo, da stvar ne bo brez posledic. Drugič je pa bilo zanimivo, ker je od uprave proračun našel hude kritike. Celotno trije člani večinskega

odbora so glasovali v večini postavk z opozicijo: tako so bili črtani mnogi osebni izdatki ali vsaj znatno znižani, kar je v težkih gospodarskih razmerah edino prav, pa tudi bolj v smislu čl. 67 zakona o občinah, ki pravi, da odborniki ne dobivajo za svoje delo v občinskem odboru nobene plače od občine. Pozornost vzbujajo da za prepotrebni vodovod v proračunu ni niti dinarja, dočim je za kopalnišče predvidenih Din 10.000.

Popravek

Uredništvo Gorenjca je prejelo sledeči popravek:

V smislu čl. 26. zakona o tisku prosimo, da na dopis, objavljen v Gorenjcu št. 6 z dne 9. 2. 35., stran 2, kolona 4, pod naslovom Cerklje, s podnaslovom: Čudimo se vodstvu gasilske čete, priobčite sledeči popravek v t. naslednji številki. Vašega lista pod istim naslovom in istim podnaslovom, na isti strani, v isti koloni in z istimi črkami:

Ni res, da služijo šolski prostori izključno šolskim namenom, res pa je, da se smejo uporabljati šolski prostori za upraviteljevim dovoljenjem tudi za prosvetna, humanitarna, gospodarska i. dr. društva.

Ni res, da pravi čl. 19., da se volijo člani upravnega odbora tajno, res pa je, da pravi isti člen v istem odstavku, da se voli lahko tudi vzklikoma.

Ni res, da se na skupščini pravkar sprejeti član voli za blagajnika, res pa je, da je bil izvoljeni blagajnik sprejet v članstvo na seji z dne 14. aprila 1934.

Ni res, da bi bil blagajnik voljen hkrati tudi za pregledovalca računov, res pa je, da po gasilskem zakonu pregledovalcev računov sploh ni, pač pa opravlja to funkcijo 5 članski nadzorni odbor, v katerega pa blagajnik ne more biti voljen in tudi voljen ni bil. Res je tudi, da je bil sedanji blagajnik imenovan le za pregled računov prejšnje uprave, ker nadzornega odbora ni bilo.

Ni res, da tudi čl. 15. govori prav nasprotno, res pa je, da je bil blagajnik izvoljen v 10 mesecu po sprejemu v članstvo.

Ni res, da se je na tej skupščini govorilo o zamenjavi velike motorne brigadne za manjšo, res pa je, da se je govorilo o zamenjavi za priložnejšo brigadno v zvezi z avtomobilom.

Ni res, da oni, ki so za motorko nekaj žrtvovali, tega kar ne morejo verjeti in da bo treba pač vprašati za voljo ljudstva, res pa je, da bo o tem odločala možnost zamenjave, napredek in potrebe gasilstva.

Prostovoljna gasilska četa Cerklje, župa Kranj. Jože Robas, predsednik. — Milan Pavlovec, tajnik.

Kar tri praznike so te dni imeli v Lahovčah. V četrtek je bil god gospoda Valentina, v nedeljo so slovesno praznovali njegov 70 letnico življenja in 25 letnico bivanja med njimi, v ponedeljek pa so v Lahovčah imeli celodnevno češčenje. Zato stoji v Lahovčah mlaji in slavo- loki, zato smo čuli te dni neprestano potrkavanje lahovških zvonov, vmes pa slovesno streljanje, zato je podružnica sv. Florijana vsa okrašena. Lahovci so se res postavili, to je ena,

I. delavsko konzumno društvo je najsolidnejši, najcenejši nabavni vir za vsakega konzumenta! Ali si član te zadruge? — Ali kupuješ vse pri zadrugi?

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v dobi turških vpadov.

Nadaljevanje

Grof Lamberg je nadaljeval:

„Huda nesreča povzroči v človeku da skoraj ne občuti več tega, kar ga je zadelo. V Kranju se je že večina prebivalcev vrnila v ostanke svojih domov. Povsod popravljajo, kar je bilo poškodovanega. To boste sami videli, ko pridete v mesto Kranj. Zdaj greste že lahko brez skrbi od doma. Posebej omenim, da sem zelo miloval tiste, katerim so odpeljali Turki moža ali ženo, sina ali nčer v sužnost. Najbolj prežijo na mlada dekleta, da jih dobijo v roke. Koliko morajo te uboge žrtve pretrpeti v turški oblasti! Menda se ne vrnejo nikdar več na svoj dom. Če pa pridejo, so uničene za vse življenje.“

Tako je pripovedoval grof Lamberg. Vse je videl na lastne oči. Mnogo drugega, kar je ohranila zgodovina, pa še povedal ni. Ljudje so se tiho razšli in molče premišljevali žalostno usodo svojih rojakov. Poleg tega so hvalili Boga, da jih ni zadela enaka nesreča. Uredili so zopet izpraznjene domove in nadaljevali zaostalo delo. Vendar so bili še vedno v strahu, ker jim je stari Roblek, obč. spoštovan moder mož, večkrat dejal: „Če nas je sovražnik letos izpustil, pride pa lahko prihodnje leto.“

Pripomniti moramo, da Turki pri svojih napadih niso imeli namena prisvojiti si nove zemlje, temveč le namen, da si poiščejo bogatega plena. Ti napadi niso bili redne vojne na ukaz sul-

tana, ampak le roparski pohodi večjih ali manjših čet, ki so prihajale na Hrvaško in v Slovenijo, da nasitijo svojo krvoločnost. Zaradi tega so bili naši predniki v vednem strahu pred Turčinom. Pomagali so si, kakor so vedeli in znali.

Gospoda je utrjevala svoje gradove, meščani so popravljali obzidje, delali okope, poglobljevali jarke, kmetje so gradili tabore. Za skupno obrambo dežele pa se ni storilo ničesar.

Marsikdo bi vprašal: Na kakšen način so postali Turki tako mogočni?

Prvotna domovina Turkov je bila srednja Azija. Poprej malikovalci so pozneje sprejeli Mohamedovo vero in vedno bolj silili proti zapadu. Prvi samostojni vladar Osman si je privzel ime „sultan“. Kmalu je tudi Evropa čutila turško mogočnost. Kristjani so bili premalo složni med seboj, da bi mogli odgnati silovite azijske roparje. Bojeviti turški sultan Mohamed II. je trdno sklenil, da dobi glavno mesto grškega cesarstva Carigrad v svojo oblast. Oblegati ga je začel meseca aprila leta 1453. Cesar Konstantin XII. se je pogumno branil, toda nič ni mogel opraviti zoper polmilijsko vojsko, objemajočo Carigrad od vseh strani. Tukaj je šlo za veliko odločilno bitko med križem in polumesecem. Dne 29. maja je ukazal Mohamed splošen napad na Carigrad in že popoldne tistega dne je korakal s sijajnim spremstvom v mesto, ko je cesar Konstantin sam padel v boju. Krasna krščanska cerkev božje Modrosti (Svete Zofije) je postala turška mošeja. Grško cesarstvo je prenehalo in Turki so imeli na stežaj odprto pot v naše kraje.

VI.

MLADI GAŠPER LAMBERGAR PROGLAŠEN ZA VITEZA

Vitez je prijahal mlad, ves oportan ino zlat.

Gutenberški graščak Jurij je leta 1472 zapustil službo cesarskega stotnika v Ljubljani in želel preživeti stara leta na svojem gradu pod planino Dobroč. Ker je bil še dosti krepkega zdravlja in znan kot razumen gospodar, mu je ponudil freisinski škof službo glavarja ali upravitelja škofjeloških posestev. Rad je sprejel častno ponudbo, to tembolj, ker je iz Škofje Loke precej bliže na Gutenberg kakor iz Ljubljane. Zato je lahko večkrat obiskal svojo družino.

Njegov starejši sin Gašper je dovršil pravkar eno in dvajset let. Navada je bila, da so plemiče pri teh letih proglasili za viteze. To navado je uporabil tudi Gašperjev oče Jurij. Želel je, da se kolikor mogoče slovesno obhaja ta veseli dan ne samo v družini, temveč v večjem krogu povabljenih gostov. Mladi Gašper je bil za povišanje v viteza dobro pripravljen. Njegova prva vzgojiteljica mati Agneza mu je vcepila vse lepe čednosti v srce. V vzgoji jo je podpiral domači duhovnik Anton Felder, kateremu je bil Gašper iz srca vdan. Ko je nekoliko dorastel, je obiskoval ljudsko šolo v Kranju. Kranjsko mesto je imelo že v začetku 15. stoletja svoje šolsko poslopje, stoječe na trgu pred župnijsko cerkvijo. Tukaj so se mladi ljudje učili nemško čitati in pisati. Vrh tega so morali poznati temeljne nauke latinščine. Vendar pa je bila šolska izobrazba v tistih časih le predprava odličnih stanov: duhovništva in plemstva.

„SAŠA“

TOVARNA KANDITOV IN COKOLADE
COKOLADNI BONBONI
KANDITI VSEH VRST
VAFELNI
DESERTI
RAZNOVRSTNO PECIVO
KEKSI
LECT I. T. D.

CENJENIM TRGOVCEM SE PRIPOROČA
D O M A C A T V R D K A

„Saša“, Kranj

druga pa je, da se je gospod Valentin prepričal, da ga imajo mnogi radi in ga spoštujejo kot dobrega duhovnika. Želimo mu, da bi čez tri leta mogel še bolj slovesno praznovati svoj zlatomašni jubilej.

Šola. Kot smo enkrat že poročali, se je na naši šoli v tem šolskem letu izpraznilo dve učiteljski mesti. Na eno je prišla ga. Marija Közel iz Višnje gore, drugo pa je ostalo nezasedeno. Otroci imajo deloma skrajšan pouk in zato želimo, da se čim prej upostavi celoten pouk. — Zelo bi bila pri nas potrebna kmetijsko-nadaljevalna šola, na kar bi kazalo v bodoče misliti.

Jadranska proslava se je vršila preteklo nedeljo v šolski dvorani. Spored je bil pester, g. upravitelj pa je tožil, da udeležba samo 30 udeležencev ne kaže posebnega zanimanja za to. Kaj pa, če je temu kje drugje vzrok!

Godbeniki pripravljajo za pustno nedeljo veselo igro „Burka o jezičnem dohtarju“.

ZELEZNIKI

Občinska org. JNS v Zeleznikih.
Srez Kranj - Skofja Loka.

Zapisnik

občnega zbora obč. org. v Zeleznikih, ki se je vršil dne 11. septembra 1934 ob 20. uri v gostilni g. Josipa Košmelja v Zeleznikih.

Sklicatelj Dolenc Karel odvarja zborovanje z ozirom na čl. 14 org. statuta eno uro kasneje, t. j. ob 21. uri, ter preide na dnevni red, kakor sledi:

1. Poročilo predsednika Dolenc Karla in ostalih članov odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Volitev delegatov za sresko skupščino. 4. Predlogi glede višine članarine; politične in gospodarske prilike. 5. Slučajnosti.

K prvi točki poročila predsednik Dolenc: Današnji občni zbor je bil sklican na ponovno urgenco sreske organizacije v Kranju. Povod odlaganja je bila pač splošna nezadovoljnost nad sedanjimi kritičnimi in nejasnimi razmerami bodisi v gospodarskem ali političnem pogledu. Z občnim zborom se je nekaj časa tudi radi tega odlašalo, ker je bilo iz merodajnega mesta sporočeno, da prideta na občni zbor poslanca g. Lončar in dr. Rape ter še nekaj drugih odličnih osebnosti. Ker pa ni izgleda, da bi se eden ali drugi teh gospodov potrudil v našo zapuščenno dolino, sem torej sklical za danes ta občni zbor in obžalujem, da je tako malo zanimanja za naše nacionalno in politično delovanje. (Dolenc poroča nadalje o raznih tukajšnjih zadevah postranskega pomena.) Posamezni člani organizacije so tu in tam iskali v svojih stanovskih in gospodarskih zadevah pomoči in naklonenosti pri raznih vodilnih osebnostih, toda prvaki naše stranke poznajo svoje pristaše samo tedaj, ko se gre za volilne glasove. — Davčni vijak neusmiljeno pritiska na pridobitne kroge, brez ozira na to, da je naša dolina v Dravski banovini po krizi ena izmed najbolj prizadetih, kar je gospodu poslancu Lončarju prav dobro znano, in nihče se ne zmeni za upravičene pritožbe davkoplačevalcev. — Posledica je, da tako upravljanje, ki je ščiteno pod zastavo vsedržavne JNS, vzame še tako navdušenemu nacionalistu vso dobro voljo za udeleževanje v stranki, in vse to zlo se pripisuje JNS!

Ljudje, ki stojijo že nad 30 let v borbi za narodno-napredne ideje, nimajo nikake zaslombe na merodajnih mestih pri lastnih pristaših, in prav zato, ker prvaki stranke kot taki za svoje ljudi nič ne storijo, radi tega ne morejo pričakovati od njih kake pomembnejše delavnosti.

Prisotni vzamejo poročilo predsednika soglasno in z odobravanjem na znanje.

S prednjim poročilom in izjavami končno izrekam navzočim zahvalo za dosedanje zaupanje, žal pa pri današnjih razmerah nisem v položaju še nadalje načelovati naši občinski organizaciji ter zaradi tega prosim, da se pri volitvah novega odbora brezpogojno izvoli novega predsednika.

Nato si dovoli vprašati, če želi kdo k tej točki kaj pripomniti, nakar g. Marjan Thaler poudarja, da bi morala stranka sedaj pokazati, da nekaj pomeni, in ne le vsakokrat tik pred volitvami priti na dan s polno obljubo, katere se potem nikdar ne spelnijo; radi tega stranka zgublja ugled pri ljudstvu in svojih najožjih sodelavcih. (Soglasno pritrjujevanje.)

Zborovalci v splošnem in enoglasno izjavljajo, da sicer ostane vsak še narodno-naprednega mišljenja, toda za stranko niti koraka več. Ob času volitev naj potem išče glasove in pomoč za agitacijo pri tistih, ki so jim naše merodajne nacionalne osebnosti tako zelo naklonjene. Pri današnjih razmerah se sleherni navzočih odre-

Za neveste Hlebš Velik popust vsa kuhinjska posoda, jedilno orodje, vse za gospodinjstvo Kranj

slike, okvirji, ogledala, steklenina, porcelan

ka sodelovanja in funkcije kratkoma odklanja. Različne obljube za zboljšanje razmer in položaja so samo pesek v oči, vse prošnje in zahteve pa bob ob steno.

Gospod Franc Vidmar kot najstarejši član stranke odločno izjavi, da ne prevzame absolutno nobene funkcije več v odboru, in tako odklanjajo tudi drugi vsako sodelovanje v stranki. Ker na poziv predsednika glede volitev novega odbora nihče noče sprejeti nobene funkcije, občnega zbora ni mogoče nadaljevati. Gospod Janko Bogataj končno poudari, da se pri takih razmerah sploh ni mogoče eksponirati, in ker za kako nadaljno delo v stranki sploh ni mogoče sestaviti nobenega odbora, se tedaj naše sodelovanje z današnjim dnevom neha.

S tem je padla zadnja napredna trdnjava v Selski dolini, pač radi neznošnjih razmer in nezaznavanja s strani voditeljev. Na merodajnih mestih nismo nikdar našli potrebne uvidnosti, zato je si kot taki mirno umijemo roke in štejemo odgovornim tiste, ki so in ki držijo za krmilo.

Nedvomno bo šlo tako naprej tudi pri drugih organizacijah, ker sedanje razmere postajajo neznosne.

Spredaj izražena naša mnenja so soglasna in potrjujejo s pričujočimi podpisi. (Slede podpisi.)

BREZJE

„Voda“. Katoliško prosvetno društvo na Brezjah je uprizorilo v nedeljo 10. februarja Vombargerjevo veseloigro „Voda“. Igrali so člani dramskega oddelka. Igra je v vsakem pogledu dobro izpadla. Četudi je brezjanski oder za tako veliko komedijo, pri kateri sodeluje 20 igravcev, veliko premajhen, vendar so jo tudi v tehničnem pogledu dobro izvedli. Pripomniti moramo še posebej, da je bila izbira igravcev posrečena. Vsa je imel sebi primerno vlogo, da se je z lahkoto udeleževal. Priznati pa je treba vsem igravcem skupaj kakor tudi njihove vodstvu veliko vztrajnost, da so v kratkem času obvladali tako obširno igro, kateri so kos le večji podeželski odri. Toda v slogi je moč. Le tako naprej! — Kljub temu, da je bilo ta dan vreme skrajno neugodno, je bila dvorana do zadnjega kotička napolnjena. Prišli so k igri tudi iz Dobrave, Mošenj in Leš. Ker je za to igro veliko zanimanje in jih je še veliko, ki bi jo radi videli, je vodstvo sklenilo igro ponoviti na dan sv. Matije, v nedeljo 24. februarja ob pol 5 v samostanski dvorani na Brezjah.

PREDOSLJE

Za evharistični kongre. v torek, dne 26. t. m. zvečer ob 8. uri bo v cerkveni hiši fantovski sestanek, na katerega so povabljeni vsi fantje iz cele fere. Govornik bo prišel iz Ljubljane, zato fantje pridite, ne bo vam žal. Dvorana bo zakurjena.

PRIMSKOVO

Kdor se hoče razveseliti v predpustnem času, naj pride v nedeljo popoldne v Gasilski dom. Pravijo, da bo tam vse veselo.

ŠKOFJA LOKA

„Veleturist“ na odru Društvenega doma nas je preteklo nedeljo kar splošno zadovoljil, ko smo spet opazili nove moči. Prav od srca smo se nasmejali, pa kdo bi se ne, saj so bili na odru naši Lovrč, Ivko, Viko, Francka, Vera, Julka, Šega, Miha in drugi. Bom poizvedel, kaj bo na pustno nedeljo, pa poročam prihodnjic. Združenje obrtnikov v Škofji Loki je zaprosilo za znizano vožnjo na Oplenec in v Beograd. Ko kaj več izvemo, bomo poročali. Priporočamo, da že sedaj „šparate“ v ta namen, da gremo vsi tja dol.

PREDDVOR

Naše gledališko in pevsko društvo uprizori na pustno nedeljo ob 3 popoldne smeha polno burko s petjem v 3 dejanjih „Zenin brez neveste“ ter „Čevljev ni“, burko v 1 dejanju. Prijatelji našega odbora se bodo te veseli prireditve gotovo udeležili.

Prememba posesti. Pavličovo posestvo na Sr. Beli je kupil tukajšnji obč. sluga Florjan Mubi. Veselo razpoloženo je vladalo ob uprizoritvi „Radikalne kure“. Nasmejali smo se pošton. Pa tudi čast igravcem! Na pustno nedeljo pa nam bodo zaigrali imenitno predpustno burko.

Ploha ne bomo vlekli. V letošnjem predpustu so na oklicih štiri pari, ki hočejo v zakonski jarem.

Pavličev Bavant je dopolnil 85 leto. Pa je še čvrst in krepak pri teh letih. Redno hodi v cerkev ter goni meh pri orglah in ga bo še, če Bog dá. Tudi na igro gre v Gorenjca bere, ki ga kupi vsak teden. Zivijo!

KOKRA

Smrt. Dne 7. februarja je umrla posestnica v Sp. Kokri št. 1. Marijana Polajnar roj. Logar v 45. letu starosti. Pokojnica je bila iz znane Pilarjeve družine iz Oševka v šenčurski fari. Pokojnica zapušača moža in tri še nepreskrblje-

ne otročiče. Rajna je bila skrbna gospodinja in kot mati vzor krščanskim materam. Na malem posestvu je bila vsem svojim vse. Zavrata bolezen — rak na pljučih — ji je upihnila zemsko življenje. Za smrt je bila pripravljena tako, da bi jo stavili po vsej pravici za zgled vsem drugim krščanskim materam. Večkrat previdena je v polni zavesti še v zadnjih urah tukajšnjega življenja sporočila vsem ostalim, zlasti otrokom, naj se vzgajajo po božjih postavih, in vsem navzočim še zadnji trenutek pošlala roko v slovo. Tako umira krščanska mati, ki ji ni ne za posvečenost ne za modo in veseljačenje, pač pa se žrtvuje z delom in molitvijo za svojo družino. Bog nam daj še mnogo takih mater! Upamo, da je od večnega Sodnika že prejela lepo plačilo. Njenim številnim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

ŠENČUR

Žetev smrti. V Srednji vasi je zapustil ta svet 71 letni posestnik Jožef Arnež, po domače Pilarjev oče. Pokojnik je bil prijazen, ljubeznen in značajan mož, vdan v božjo voljo tudi v najsilnejših viharjih usode. Bog s teboj, blaga duša, v večnem domu si in na boljšem svetu. — Dne 17. pret. mes. je umrla v Ameriki v starosti 55 let Angela Hlastovec roj. Skander iz Šenčurja. Zapušača rodbino, ki žaluje po dobri materi. Nebeško plačilo njeni duši, večni mir njenemu telesu v tuji zemlji!

V proslavo velikega Jugoslavana Strossmayerja se je vršila šolska sv. maša, katero je opravil g. župnik Franc Vavpetič. Meseca aprila t. l. poteče 30 let od smrti tega narodnega glasnika in ljubljena, čigar veličino je nekdanji italijanski državnik Mingetti v odnotnem parlamentu javno izpričal z besedami: „Spoznal sem tri može, kateri se mi zde povišani iznad človeka: to so papež Leon XIII., hrvatski škof Strossmayer in angleški državnik Gladstone.“

Priprave za velike dneve evh. kongresa nam bude v srcih zvestobo in navdušenje za Kralja vseh kraljev v presv. Evharistiji. Nova zavest prešinja voljo in um, zato smelo trdimo že sedaj, da se bomo tega veličastnega slavlja udeležili v polnem številu.

Uzmovič na pslu. V Vogljah pri Vrbanetu so predzadnji nedeljo odnesli tatovi hranilno knjižico in za več tisoč dinarjev gotovine.

Igre. Bojevnikci nameravajo uprizoriti še neigrani zgodovinski igrokaz „V borbi za svobodo“. — Gasilska četa pa se pripravlja na tragikomedijo, ki naj bi jo uprizorila v narodni šoli.

Društva, ki se obračajo na Šenčur radi igre „Ljubavi cvet je zamorjen“, obveščamo, da rokopic se ni razmnožen. Ko se bo to uredilo, bomo objavili v časopisih.

VELESOVO

Težave. Tudi pri nas je kriza v polnem razmahu. Na višku bo na spomlad, ko se izpraznijo zadnji predali v naših kašah, v kolikor so te bile polne. Prava umetnost bo dobiti denar za moko in druge potrebe. Tu pa so davčne položnice s prav lepimi številkami. Izpolnjene so pa nepopolno, ker na njih ni povedano, kje naj dobimo denar.

KRIZE

Naj ve javnost! Našla se je plemenita duša, ki je šla od hiše do hiše in nabrala mnogo novih naročnikov. Mi se mu tem potom zahvaljujemo, novim naročnikom pa sporočamo, da jim bomo vedno v redu pošiljali naš list. V slučaju, da bi kdo lista ne prejel, naj nam to takoj sporoči. Prav tako je v okolici mnogo razprodanega „Koledarja slovenskega gospodarja“. Vse naše vasi bi morale vzeti za zgled križko okolice. Pri nas na Gorenjskem moramo širiti pred vsem svoj domači list „Gorenjca“, ki vas bo vedno o vsem točno informiral.

Preklicje. Podpisani preklicujem vse žaljivke, ki sem jih izrekel napram Jožefu Rožiču iz Hudega, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Hudo, 15. II. 1935. — Frelih Andrej.

SPORT

S. K. Sora v Škofji Loki je priredil preteklo nedeljo smučsko tekmo, pri kateri je tekmovalo 25 seniorjev, eden med njimi izven konkurence, ter 10 juniorjev. Za seniorje je bila progta 18 km, za juniorje pa 8 km. Po zdravniškem pregledu tekmovalcev (dva sta bila zaradi hibe odslovljena) se je vršilo žrebanje števk, na kar je bil točno ob 9 start. Sodni zbor so tvorili gg. Ogrin Anton kot predsednik, Kmetič Lojze, Cerar Franjo, Planina Lovro in zdravnik dr. Kocjančič kot sodniki. Pred tekmovalci so zjutraj ob 7 vozili po proggi člani netekmovalci, še potrebno zaznamovali in urejali kontrole. Prvi so prihajali na cilj juniorji, kjer so jih lepo sprejemali, odvezli jim smuč in palice ter jih vodili v gorko sobo, kjer so jim postregli z vročim čajem in pecivom. Kmalu za

juniorji so pričeli prihajati seniorji, katerim se je istotako postreglo. Tekmam je kljub velikemu snegu prisostvovalo po celi proggi mnogo ljudstva, v Pevmu so jih še stregli z okrepčili, posebno pa so z največjim zanimanjem sprejemali tekmovalce na cilju pred društvenim domom. Z velikim veseljem so prisostvovali gg. častniki našega polka. Zvečer se je v dvorani Društvenega doma vršil družabni večer, na katerem je predsednik sodnega zbora g. Ogrin objavil rezultat tekme. V medklubski tekmi je dosegel prvo mesto Kalan Avgust v času 1:45:19; prejel je diplomu in prehodno darilo kluba. Drugo mesto Srdanovič Milutin v času 1:47:43 in je prejel diplomu in smuč. Tretje mesto je dosegel Jugović Ivan v času 1:45:19 in je prejel diplomu. Med člani kluba je na prvem mestu Kalan Avgust v času 1:45:19 in je prejel diplomu in smuč. Drugo mesto ima Finžgar Rudi v času 1:49:30 in dobi diplomu in smuč. Tretje mesto Bernik Franc v času 1:53:15 in je dobil blago za hlače. Četrto mesto Martelak Rudi v času 1:59:40 in je prejel termofor steklenico. Med juniorji je dosegel prvo mesto Bozovičar Rado v času 0:59:40 in prejel diplomu in smuč. Drugo mesto Mrač Franc v času 1:00:07 in prejel volnene nogavice. Vse te nagrade so člani in prijatelji „Sore“ podarili. Razdelil jim jih je predsednik kluba g. dr. Kocjančič. Po objavi rezultata in razdelitvi nagrad se je razvila vesela družba in vsa polna zadovoljstva nad lepo izvedeno tekmo delala načrte za bodoče delo. Po začrtani poti le krepko naprej, vsem pa, ki organizirajo podobne prireditve: Pridite se sem učiti!

Skofja Loka. Smuk jemlje slovo, že se kažejo prekopenne, nastopili so zares lepi sončni dnevi. Slišali pa smo razne smučarje, ki prihajajo k nam na smuk, da cela Gorenjska nima tako lepih partij kot naša okolica. Pa je tudi res: kar s trga se odpelješ, pa se pridričiš tudi nazaj. V okolici pa so tako lepi tereni, da se zdi, kot bi te angeleci „guncali“.

Gospodarstvo

Za kmečko stanovsko zastopstvo

Neko veliko napako imamo kmečki ljudje, vsaj mi slovenski: namreč, da vse, kar bi želeli in mislimo, da smo upravičeni zahtevati od družbe, uprave ali države, hočemo, da bi se nam kar samo naklonilo, kakor zrel sad pade z drevesa, ko je dozorel. To je velika napaka! Saj vemo iz prakse, da sad, ki dozorel pade sam z drevesa, ne bo dolgo kljuvaval udarcu, ki ga je pri padcu na tla dobil: kaj kmalu bo pričel gniti! Če hočemo sad dalj časa ohraniti, t. j. ga držati do skrajne dobe njegove vzdržnosti, moramo po sad iti na drevo in ga s skrbjo in previdno odtrgati in s pazljivostjo shraniti. Prav tako je s stvarmi, ki jih mi želimo svojemu stanu pridobiti: sami se moramo potruditi za to stvar in celo bati se moramo, da bi nam tisto stvar kar „drugi“ naklonili.

Mi Slovenci smo preveliki paragrafarji! Vse se mora izvršiti do pike tako, kot govori pisana črka in se v svojo lastno škodo ne pobrigamo, da bi došlo pogledali globlje in zajeli duha pisane črke. Samo malo poglejmo okrog sebe in vidimo takoj, kako hitro se vsaki črki damo prilagoditi, kako malo znamo sami sebe ceniti in zato vedno se ponašljajajoči skoki iz ene skrajnosti v drugo. Seveda ne bom takega „bekslanja“ očital kmetom, ker mi se držimo svojih izkušenj pri materi zemlji, ta pa je stalna, stara in nepremakljiva ter skokov ne prenese. Toda če tudi mi takih napak naravnost ne delamo, smo pa pod vplivom drugih krogov in zato kar ne upamo svoje „stalnosti“ uresničevati, ker že prevečkrat smo bili kmetje zaradi svoje dobre volje bridko razočarani, ker so znali iz naše odkritosti in iskrenosti kovati kapital zase razni nevredneži, ki pa so hoteli veljati za dobrotnike in skrbnike kmetov in kmečkega stanu.

Mi pričakujemo torej vse preveč od pisane črke, pa vendar sami dopuščamo, da se zakon o pospeševanju kmetijstva ne izvaja po naših občinah, kjer obstojajo občinski kmetijski odbori samo na papirju; ko v sreske kmetijske odbore ne volimo pristnih kmetov, ampak rajši vsakogar drugega, samo da vsaj malo diši po kakem drugem vonju, kot samo po kmečkem; niti enkrat še nismo postavili javne zahteve, da se mora oživitvoriti banovinski kmetijski odbor. Mi pa potem zabavljamo in se pritožujemo, kako smo zapostavljeni in kako se za kmeta malo resnega ustvari in da se kmetijstvo vse premalo upošteva

pri raznih proračunih in v splošnem gospodarstvu.

Ce bi mi zakon o pospeševanju kmetijstva izkoristili in bi zahtevali, da se v bistvenih točkah tudi res izvaja, koliko pomoč bi naše kmečko združništvo v njem imelo. Ves ta zakon sloni na 2 temeljnih točkah, na dvojnem fundamentu: vse pospeševanje kmetijstva se prvenstveno godi potom samopomoči kmetov v zadrugah in pa ob sodelovanju kmetijskih strokovnjakov kot svetovalecev pri delovanju zadrug, in pa udejstvovanju kmetovalcev samih na njihovih domovih, pred vsem ob duhovnem sodelovanju in ne po naravnostni praktični pomoči, ker to naj si kmetovalci po zadrugah sam določuje. Ne moremo sicer trditi, da bi zakon ne bil potreben nekaj izprememb, toda v teh dveh točkah je zakon najboljši in je le treba obzaložiti, da ni delo tako razpredeno, kot to zakon sam predpisuje.

Izvajajoč posledice izvrševanja zakona o pospeševanju kmetijstva, bi bili v stanu izvršiti precejšnje naloge, ki jih mi pričakujemo sicer od kmečkih zbornic, toda mi se razmeram ne znamo prilagoditi in zmerom pričakujemo, da nas bo kdo k sodelovanju in k našemu lastnemu delu vabil in prosil. Temeljito se motimo v tem. Mi sami moramo zagrabiti in vse priložnostno izkoristiti vsaj to bore malo, kar se nam nudi, da moremo svoje stvari posvetiti naši lastni stvari. Kmetijski odbori, namesto da bi postali nekakšni naši zastopniki, pa so postala torišča nasprotja kmeta proti kmetu in delo v njih so si prilastili taki, ki v take odbore sploh ne bi mogli priti, če bi se kmetje svoje dolžnosti in moči vsaj malo resno zavedali. V takih razmerah mora politično mišljenje igrati stransko vlogo, kar pa nekateri naši tovariši ne morejo doumeti, v čem se gospodarstvo loči od političnega udejstvovanja.

Toda če smo dosedaj take napake delali in smo se dali izigravati za nepotrebne in našemu stanu samemu škodljive medsebojne spore, v bodoče to več ne sme biti. — Na nas mlajših sloni velika naloga, da v naše gospodarsko in stanovsko udejstvovanje vtisnemo prave smernice in podlago za res stvarno in boljše delovanje za dobro našega kmečkega gospodarstva in stanovstva.

Doslej se nobena izmed obstoječih organizacij ni s tako žilavostjo in resnostjo postavila zahteve po kmečki zbornici kakor ZAKŠ. Mi zahtevamo kmečko zbornico res iz stanovske zavesti in iz tega doumljene potrebe po organizaciji stanu. Ker je Zveza absolventov kmetijskih šol povsem resnično tovariška, zato ji nihče ne more očitati kakih drugih namenov, kot teh, ki jih javno in jasno izpovedujemo. In na takem kmečkem tovarištvu mora pred vsem sloneti bodoča prava zastopnica kmetov.

Bodimo si na jasnem, da ni beseda ali ime odločilno za tako stanovsko zbornico. Če eni zahtevajo kmetijsko, drugi pa kmečko zbornico, je oboje prav; bistvo je v tem, da je ta zbornica kmečko-stanovska, ne more pa biti samo kmetijsko-strokovna, vsaj ne samolastna brez prvoimenovanega temelja. Še več moremo poudariti: niti ni bistveno, da bi ta zbornica bila takoj zakonita predstavnic kmečkega stanu. Prav to, da si mi predstavljamo samo zakonito priznano ustanovo kmečke zbornice, nas od te same to močno oddaljuje, ker mislimo, da se taka ustanova ne more drugače in z istim uspehom uveljaviti. Če bi se mi tega zavedali, bi morda danes bilo jako lahko uzakonjenje naše stanovske zbornice. Zavedati se moramo čisto jasno in brez prikrivanja, da kmetijska zbornica more biti res kmečka samo tedaj, kadar se bomo važnosti in pomena zavedali vsi ali vsaj skoraj vsi kmetje in bomo razumeli, da je taka ustanova samo naša in nikogar drugega in torej nihče drug ne more vanjo

kot samo izmed vrst kmetov samih, in nihče drug v njej nima nič opraviti. — Prav globoko moramo biti prepričani, da nas taka zbornica veže prav vse kmete na stanovski podlagi in na stanovski miselnosti ter potrebi. Vsak kmet mora s tako ustanovo živeti v najtesnejšem stiku, t. j. mora se jasno zavedati, da je to nekaj njegovega.

(Konec. prih.)

„O reklamah in sodobnem aranžerstvu“ je bil naslov propagandnega predavanja v Kranju, ki ga je priredilo agilno „Društvo izložbenih aranžerjev za Drav, banovino“ v Ljubljani s sodelovanjem pomočniškega zbora v Kranju 12 t. m. v dvorani hotela Stara pošta. Mnogo je bilo predavanj, toda tako zanimive snovi o najzanimivejših vprašanih trgovske reklame in sodobnega aranžerstva še nismo slišali. Zanimanje za prireditve je bilo tako veliko, da so udeleženci zasedli vse do zadnjega prostora in tako nad vse častno dokazali svoje polno razumevanje za predavanje.

Koliko zanimivosti nudi ta panoga človeku, ki hoče slediti tempu današnjega časa, nam je najbolj nazorno in v zelo poljudni obliki prikazal strokovnjak v tej stroki, predavatelj g. Stane Megušar. Opisal je poleg vseh načinov uporabljanih rekl. sredstev, važnost in veliko pomembnost trgovskega izložbenega okna, ki je danes prav gotovo eno najuspešnejših reklamnih sredstev. Povedal je, na kaj moramo paziti pri urejanju izložbenih oken, zlasti je poudarjal barvno tehniko. Ob zaključku svojih izvajanj pa je aranžersko delo prikazal v prav uspehli posnetkih, ki jih je v ta namen zbral pri raznih tržnicah. — Priznati moramo, da je bil to prav lep večer in so udeleženci tečaja dolžni zahvalo vsem tistim, ki so moralno in gmotno omogočili tako lep uspeh, posebno pa še organizatorjem tečaja.

Novo vrste fižol. Zanimive poskuse bo izvedla letos Kmetijska okrajna zadruga. Dobila je večjo količino fižola nove vrste, ki se sicer prideluje v Kaliforniji, a je lani napravila z njim poskuse tudi neka sosedna država. Ker se je tam fižol dobro obnesel, je skoraj gotovo, da se bo pri nas še boljše. Zanimivo je, da ima zadruga za to vrsto fižola zanesljive kupce in zato garantira producentom prevzeti po minimalni ceni ves pridelek. Celotni pridelek bo pod kontrolo, tako da bo vsaka nadprodukcija onemogočena. Člani se morajo obvezati oddati to vrsto fižola samo zadrugi. Prav tako bo zadruga naredila poskuse za novo vrsto krompirja, ki bo samo za izvoz ter ima tudi že v inozemstvu zasigurate odjemalce in skladišča. Tako je prav! Blago pridelati je lahko, ampak danes najti kupce zanj, je prav težko. Tozadevno postopanje naše zadruge je popolnoma pravilno — najprej si zasigurati tržišče, potem šele pričeti s poskusi. Naš „Oneida“ krompir je sigurno najboljši, najbolj zdrav in iskan, vendar ima eno napako: premalo odporen je za transport čez morje. V tuzemstvu je skoraj že nadprodukcija krompirja in če ga drugo leto ne bomo mogli prodati v inozemstvo, potem ne preostane drugo, kakor da naš slovenski krompir pokrmimo živini, ker je tudi v Srbiji in Primorju pridelek že odvisen, tako da ga celo pošiljajo k nam. — Koliko umevanja ima vodstvo zadruge za bodoči razvoj našega kmetijstva, so nam dokaz izborni organizirani poskusi, ter smo prepričani, da bo imela naša zadruga popoln uspeh. Le eno jo teži — kapital ji manjka. Vendar pa se govori, da bo dobila večjo vsoto po znižani obrestni meri, da bo lažje izvedla svoje obsežne načrte.

Prodaja oz. nakup radijskih aparatov. Opozorjamo na odlok min. za prom. P. t. 6440 z dne 26. I. 1935, ki se glasi: Iz razpravnih spisov o brezpravno instaliranih radijskih aparatih je razvidno, da se večina kupcev izgovarja, da jih prodajalci niso opozorili na čl. 255 fin. zakona za leto 1928-29, odnosno čl. 2 in 6. pravilnika o sprejemnih radijskih aparatih, kateri izrečno zabranjujejo instalacijo aparata in antene preden so dobili predpisano dovoljenje pristojne pošte. Kupci se tudi izgovarjajo, da so jim prodajalci izjavili, da bodo sami preskrbeli dovoljenje, kar pa niso storili. Bili so tudi slučajni, da so prodajalci ali njih agenti zahtevali od kupca predplačilo naročniške takse, da jo predajo pošti in izposlulejo dovoljenje, pa so denar zadržali za sebe. — S takim brezvestnim ravnanjem so privedli prodajalci kupca v položaj, da brezpogojno pade pod stroge odredbe čl. 255 finančnega zakona odnosno čl. 8. pravilnika o sprejemnih radijskih aparatih, ki pravi, da bo vsak, kdor brezpravno instalira radijske aparate, kaznovan s triletnim zneskom naročnine za uporabo sprejemnih radijskih aparatov, aparat pa se mu bo vzel v korist države.

Da bi se kupci radijskih aparatov odvrnili od neizbežne kazni bodisi radi nepoznavanja zakonskih predpisov, bodisi radi brezvestnosti prodajalca in ker so ostali vsi prejšnji opomini brezuspešni, se vsem prodajalcem radij. aparatov najstrožje odreja, da zahtevajo od vsakega kupca radijskega aparata dovoljenje pristojne pošte za postavitev aparata na vpogled in šele na podlagi tega dovoljenja mu smejo prodati oz. montirati aparat in anteno. Vsaka prodaja oz. poskusna montaža aparata in antene kupcu, kateri se ne izkaže z dovoljenjem pristojne pošte, je strogo zabranjena.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 D.

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Star baker, medenino in cink pločevino kupuje „Kovina“, Kranj.

Stanovanje oddam v najem na posojilo hranilne knjižice Kranjske mestne ali ljudske hranilnice, za 20 ali 25 tisoč Din. Naslov v upravi lista.

Izgubil se je mlad volčji pes, sliši na ime „Don“. Če kdo kaj ve o njem, naj sporoči mizarstvu Farovška Loka — Kranj.

TUDI TO JE MOGOČE.

da dobite pri meni po nizki ceni, a dobro izdelane vse vrste čevljev, kakor smučarje, gojzarje, škornje, in vse ostale po modnih vzorcih izdelane čevlje. Dela izvršujem točno po meri.

JANKO PERČIČ

čevljar — RUPA 30 PRI KRANJU

Ženini in neveste!

PRSTANE in razna darila dobite po najugodnejši ceni le pri znani tržnici

B. RANGUS, zlatar, Kranj

Prva zlatarska delavnica na Gorenjskem

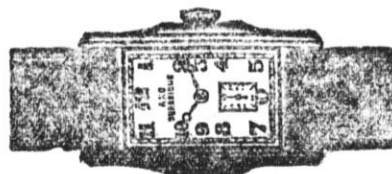

Sprejemajo se popravila Kupujem staro zlato in srebro!

Velika izbira pasov za narodno nošo.

Izdelam jih po želji.

Samo Din 143.—

Št. 995. Elegantna KROM zapesna ura s finim pravim švicarskim Anker kolesjem, v kamnih tekoča

Din 143.—

Št. 996. Ista s svetlečim kazalnikom in kazalci

Din 154.—

Št. 912. Žepna ura Anker Remontoir, pravi švicarski stroj, lepo ohišje, zelo dobra

Din 35.—

Št. 913. Ista z radium svetlobnim kazalnikom in kazalci

Din 45.—

Triletro pismono jamstvo. Nikak riziko. Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar.

Cenik zastoj in poštaino prosto.

H. Suttner, Ljubljana 9

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Priboljšek za pustne dni!

Po znižanih cenah dobite pri meni fino suho meso kg Din 14.—, fino topljeno mast za pustne krofe kg Din 15.—, svinjsko pečenko, slanino kg Din 12.—, mrežno pečenko kg Din 16.—. — Priporoča se

J A M N I K F R A N C
MESAR IN PREKAJEVALEC

KAM HITIS?

Ker najlepše in najcenejše ti napravi vse pohištvo po modernih vzorcih in po tvoji želji domača tvrdka

Zupančič Josip

mizar — PRIMSKOVO PRI KRANJU Vedno imam vse v zalogi. Vsak naj se pred nakupom prepriča o ceni in kvaliteti!

Kmetijska okrajna zadruga

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V KRANJU

710 članov

VABILO

na V. redni občni zbor

Kmetijske okrajne zadruge v Kranju r. z. z o. z.

ki se bo vršil

v ponedeljek dne 4. marca 1935

ob 10. uri predpoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju.

DNEVNI RED:

1. Čitanje revizijskega poročila.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1934.
4. Dopolnilne volitve načelstva in volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Obsežno se bo poročalo o vnovčevanju poljskih pridelkov, o poskusu z novim semenskim krompirjem in fižolom ter o vseh aktualnih gospodarskih prilikah, ki bodo gotovo zanimale naše člane, zaradi česar je polnoštevilna udeležba potrebna.

Kranj, 20. februarja 1935.

Odbor Kmetijske okrajne zadruge v Kranju.

Predsednik:

Lovro Novak l. r.

Tajnik:

Ivan Zupan l. r.

Zajamčeno nepremočljivo! Cena Din 150.—

Za dame in gospode. Zdaj, ko je suknja pretežka, pride v poštev veterini jopič. Zlasti za deževne dni zelo pripravno. — Priporoča se

Albin Jazbec
Kranj

največja trgovina z izgotovljenimi oblekami na Gorenjskem. Istotam vsakovrstno blago za obleke, perilo in klobuki itd.